

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Videkre küldve:	
Helyben:	— fill.	Egy évre:	10 kor. — fill.
Egy évre:	5 —	Fél évre:	8 —
Fél évre:	2 —	Negyed évre:	4 —
Negyed évre:	1 —	Egy órára:	1 — 70 —
Egy órára:	—	Egyes szám ára 4 fillér.	

Felolós szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
Hat hasábos pélt sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelent hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

TÁVIRATOK.

A honvédelmi miniszter utazása.

A „Debreczen” eredeti távirata.

Budapest, április 2.

Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter egészségének helyreállítására céljából Lovranóba utazott. A miniszter ma reggel érkezett Lovranóba.

Merénylet egy hadnagy ellen.

A „Debreczen” eredeti távirata.

Bécs, április 2.

Teltsch Rudolf tisztiszolgát hadnagya Sidlow szky Rudolf, ki a II. ezredben szolgál, ma reggel hanyagságáért leszidta. A szolgál dühbe jött, felkapta az ág mellől a vascipőrt, huzót s a hadnagy fejéhez vágta.

A hadnagy véresen, eszméletlenül terült el a földön s az előhívott mentők a katonakórházba szállították. Az orvosok megállapították, hogy koponya törést s súlyos agyrázkódást szenvedett. A merénylő szolgát letartóztatták.

A királyi család gyásza.

A „Debreczen” eredeti távirata.

Budapest, április 2.

A voloscai Augusztina villában ma délután szentelték be Gizella főhercegnőt. Jelen volt József főherceg is, aki reggelig marad itt vigasztalni a bánatos családot. A koporsót reggel kocsin hozzák Fiuméba, innét Bécsből érkezett különvonaton viszik Budapestre ezzel utazik a család is.

A temetés a király rendeltére Budán lesz. A különvonat holnap este 10 órakor érkezik Budapestre. Klotild főhercegnő és leányai holnap reggel érkeznek meg „Buda” gőzössel Paermóból.

A magyar kivándorlók.

A „Debreczen” eredeti távirata.

Budapest, április 2.

A Fratelli Deysinger fiúmei kávébőhozatali cég, melynek tulajdonosai magyar származásúak, táviratilag utasította szantoszi és pernambuccói ügynökeit, hogy lépjenek azonnal érintkezésbe a Brazíliában levő magyar kivándorlottakkal és a hazatérni akarókat a cég számára a kávérakományt

szállító gőzöskön díjtalanul küldjék Fiuméba.

A chinai bonyodalom.

A „Debreczen” eredeti távirata.

Budapest, április 2.

Londonból jelentik: A Daily Mailnak jelentik Pétervárról tegnapi kelettel, hogy Koreában a nyugtalanság növekvőben van. Szamszu határszéli városban 200 fegyveres kínai ember koreai területen megtámadott néhány koreai embert és sok házat felgyújtott és kifosztott. A támadókat végre visszaverték.

A burok szabadságharca.

A „Debreczen” eredeti távirata.

Budapest, április 2.

Fokvárosból jelentik: French tábornok Transzvál nyugati részében folytatja műveleteit. Több esetelepatója volt, a melyben a burok részéről 75-en elesetek vagy megsebesültek és 57-en fogságba estek. Kilencvenhárom burok megadta magát.

A burok kisiklattak két vonatot, de a mikor a kocsikat kiakarták fosztani, az angolok visszaverték őket. A burok hat halottat és egy sebesültet bagytak a csatatéren.

Budapest, április 2.

Brüsszelből távirják: Lorenzo-Marquezből táviratozzák: A burok újabb expedíciót terveznek a Fokgyarmatba. Botha, De Wett és Delarey haditanácsot ültek és elhatározták, hogy ezt a tervüket már legközelebb megvalósítják.

Budapest, április 2.

Lissabonból jelentik: Pienar burok tábornok Thomazban élénk és szimpátiikus tüntetés tárgya volt. A lömeg e kiállításokkal üdvözölte: Éljen Krüger! Éljen Transzvál függetlensége!

Tőzsde.

Budapest, április 2.

Déli zárlat:

Buza	1901. Áprilisra	7.51	7.52
	1901. Októberre	7.67	7.69
Rozs	1901. Áprilisra	7.70	7.73
Zab	1901. Áprilisra	6.50	—
Tengeri	1901. Májusra	5.27	5.28

Szomorú jelenségek.

Irta: **Kuthi Zsigmond.**

A mult napokban csak tárgyalta a törvényszék és ítélkezett az esküdttörzs két apagyilkos és egy rablógyilkos fölött. Azonkívül ugyan csak a közel mult napokban több öngyilkossági eset is foglalkoztatta a közvéleményt. Közönséges esalások és sikasztások pedig napirenden vannak és azok fölött napirendre is tér a közvélemény, mint oly dolgok fölött, a melyek magától értetődnek és mintegy kiegészítő részei ennek a társadalomnak.

Gyarló emberek mindig voltak és lesznek, „mert az ember természete rossz az ő ifjuságától.” Amde a közel mult napok eseményei nem mindennapi, nem sablonos dolgok, nem lucat számra menő jelenségek, hanem igazi erkölcsi elváltozások, pathologiai elenségek az erkölcs világában és nagyon is alkalmasak arra, hogy a társadalom velök behatóbban foglalkozzék.

Tudvalevő, hogy levegőnk, az az életető elemünk elenyből és légenyből áll. Ha e két elem közül az utóbbi túlsúlyra vergődik, bajt okoz az organikus testekben. Társadalmi életünk is így két elemből áll: jó és rossz, erkölcsös és erkölcselen. Jellemes és jellemtelen, nemes és nemtelen elemből. Az így volt a világ teremtésétől fogva. Csakhogy a két elem arányosan volt felosztva és a társadalom rendje mindentig arra ügyelt, hogy a két arany tartsa meg aranyosságát, hogy a rossz, miként a gyom, ne vergődjék túlsúlyra a jó fölött. A mult napok eseményei méltó aggodalmat kelthetnek a gondolkodó emberben. Két líu kegyetlen, vandál módon, a hogy az ember haszontalan kuttyját nem pusztítaná el, gyilkolja meg saját szülőjét.

Az egyik vallomása szerint, egy negyed óran át patkoszegű eszima sarkával rugdosta tehetetlen öreg szülőjét, mert az nem köldött össze neki elegendő pénzt. A történelem egy kegyetlen nőt jegyeztet fel, a ki saját apja holttesten vagiatott keresztül diadal-kocsijával. Borzadva olvastuk ezt tanuló korunkban a római történelmeből, Talan megfélekedezett paragrafust irni az apagyilkos büntetésére, mert nem hitte, hogy ilyen is akadjon. Es ime, a 20-dik században nap-nap után kell regisztrálni itt egy testvér, amott egy apagyilkos, emitt tömeges öngyilkosság és rablas gyilkossággal! Csekély értékért, 2—3 koronáért, egy pár eszimaért, egy kis elelmiszertért gyilkolnak, rabolnak.

Mintha valami sötét démon, örjögés megszállta volna az emberiséget, hogy akár a fenevadak, egymásra törnek. Amde a természet nem ismer semmiféle abnormálisokat. Örök törvény uralkodik ott, a hol hasonló okok hasonló okozatokat idéznek elő. A törvényszéki tárgyalás során nagyon sok szomorú tény lett nyilvánvalóvá. Az a sok gyilkos soha sem járt iskolába. Egyik sem hallotta híret a „Tiszteld atyádat és anyádat, hogy hosszú életű légy a földön” igének. Egyik sem hallotta a jellem. az

erény, a becsület, a szeretet definitióját, értéket, etikai művoltát. És mi annak az oka? Kit terhel a felelősség, hogy a 20-ik század kezdetén is akadnak emberek, még pedig sokan, a kik iskolázatlanul nőnek fel, a kik a templom küszöbét soha sem lépték át? kiknek ajkairól a mindennapi ima helyett csak káromlás szállt le? Ezen szomorú állapot abban leli magyarázatát, hogy nálunk a tanügy, az iskola, még mindig 5-ik kerek a kocsiban. A felekezetek az államra, az pedig a felekezetre hárítja az iskolázás kötelezettségét. És míg az alkudozás folyik, addig száz meg száz ember lelke elvadul, elkeresedik és lesznek apagyilkosok, rablók, koresma hősök. Ezen csak a nevelés és iskolázás segíthet. Mert, akad ugyan a művelt, tanult emberek közt is gazember, ámde az csak kivétel. És ha művelt emberek közt akadnak Paphoz hasonló orgyilkosok, az csak azt igazolja, hogy az illetőt tanították ugyan, de lelket és jellemet parlagon hagyták. Mert az ész és értelem értéke mindig relatív, csak a jellem abszolút értékű.

Mikor üléseznek a delegációk.

apr. 2

Vegre a delegációk ülésezése is elsőrendű fontosságú politikai kérdéssé vált, amelyen minden képviselő tört a fejet. Mert az általános kavarodásban, amely a politikai helyzetet jellemzi, a teljes bizonytalanság lett az ur és senki nem tud arról, hogy mi lesz az összehívhatatlansági törvényvel.

Az Adria szerződés napirendre került megvalaha, vagy hosszú időre elfelejtik, a kvótát ki állapítja meg, s ha minden rendben történik, feloszlatják-e a Hazát a nyár előtt s júniusban meglesznek-e a választások, vagy a hurei kedvre kapott Hazáig szá-

kadatlanul ülésezni fog s majd csak novemberben kapunk új képviselőket.

Allítólag a delegáció még a nyár előtt megtartaná ülését, hogy az új közös beruházásokra meglegyen a fedezet. Különösen sürgetik ezt a kínai kirándulás még ismeretlen milliói, az új agyuk — s ha igaz — egy újabb kísérlet a haditengerészet fejlesztésére.

Ez a szegény monarchia még nem szegény. Különösen nem tartják annak Magyarországot. És igazuk van a bécsi közös minisztereknek. Még eddig mindent megkaptak, amit kértek. Akármilyen sokat, akár mennyivel többet, — az soha sem volt sok a delegátus uraknak. Idehaza ököltre szorított kezekkel lóbáltak a levegőben s a „majd megmutatjuk az osztráknak” hangzatos indulo mellett vonultak be a delegációba. S onnan fejet-terdet hajtva tertek meg, miután újabb terhet róttak a népre.

Ausztria, a kereskedelmében igazában gazdag Ausztria győzi mi nem. De amíg nincs olyan képviselőnk, amely félreérthetetlenül megmagyarázza a közös kormányt, addig jogosan hiszik, hogy mi epp oly erősek vagyunk és gazdagok, mint az osztrák tartományok.

Ket ur közös háztartásban csak egyenlő vagyoni viszonyok mellett éljen. A közönség egy szegény és egy gazdag ember között a szegény kapaszkodó bukásával végződik.

S ilyen a mi viszonyunk Ausztriával. Valóságos nagyozás, amit mi végzünk s ugyan mi a hasznunk érte?

Epp most tessék szöve, hogy külügyi képviselőnk személyzeti berendezése meg lehetőséget nyújt a közönség elvével. A külügyi képviselő összes hivatalában osztrákok, csehek, lengyelek ülnek. Magyarok nem jut hely. A külügyminiszter jó adóízetőnek tartja a magyart, de rossz hivatalnoknak. Ő epp úgy, mint közös miniszter tarsi általában.

Tollrajzok a régi Debreczentről.

Papírra velette: **Zoltai Lajos.**
(Folytatás.)

Legrégibb adóajstromunk, amely 1663-ból való, Piac-utca keleti sora Diószegi Jánosé és a már említett Páczai Jánosé, meg Debreczen Benedek között David Sándort és Fekete Szabó Mihályt említi. Csakhogy az előbbi lakóul van világosan megjelölve a nevsorban; az utóbbirol sem tetelezhetjük fel, hogy csekély 75 denar adó mellett ő lett volna ennek a nagy, kohazas teleknek a tulajdonosa. Nehány év múltán Vigkedvü Mihály főbíró gyermekei tűnnek fel e helyen, mint „a pári öröksegeben.” Vigkedvü Mihályt pedig tudvalevőleg 1661-ben folytattak meg a varadi törökök. 1672-ben és 1675-ben egyik veje Baranyai (II) Mihály 150, 1678-ban ugyanaz 200, és a másik Vigkedvü völtező Mihály kereskedő 100 frt adót fizetnek e hazában, mely 1679-ben egy említették, mint (dős) Vigkedvü Mihályne háza.

A nevezetes asszonyt Turi Nagy Katalin, vagyonos penzes asszonynak ismerem. Most 500, majd 1000, ismét 2000 frt adóért tiltja le egyik-másik polgártársnak a vagyonát. Nagy summa pénz volt ez akkor, mikor mai közfelfogás szerint általában mindent sokkal olcsóbban adtak-vettek, mint ma napság. Bizony sokan visszakiavják

azt a „regi jó világot” az ő bámulatos olcsóságaért, aminek meg azt a jó oldalát is dicsérik, hogy minden arucikknek, élelmiszereknek, nap-számbernek hatóságilag szabták meg az árát. Lassunk néhány példát éppen Vigkedvü Mihályne életéből.

1667-ben új szalonna fontja 5, sós szalonnáé 7, sajta 8, haje 12 denár; tehén húsa harmadfel pénz; a bárányhús fertalya tíz pénz; a szappan 1 frt 10 dr.

1668-ban új szalonna fontját 4 dénara, száraz kolbászt 6, nyersét 5, a disznóhús több arolekját 2 pénzre lémmálta a tanaes.

1671-ben jól készült boeskor 24, szőrös boeskor 21 denar volt, „aki alább való, alább adgyak.” Ugyanekkor a szőlőmetsző 8, a kapas es kározo 6-6, a kötő 4 poltura napszámbernél nagyobb 12 frt büntetés terhe alatt nem követelhetett. 1672-ben 2 pénz a tehénhús s 8 denar egy bárány emner.

1679-ben a disznóhús fontja 4 denár. A koszas 10, a kapas 7, a gyűjtő is 7 poltura napszámberrel tartozik megelégedni.

1680-ban a bonnások 12 esebres hordón felebb való abroncsasztul harmadfel pénzt, alább hat esebres hordóig két pénzt, legalább pedig egy pénzt vehettek. Magabroncsat a gazdanak egy penzert verték fel.

1680-ban Bihari Samuel Kalmár Görög Miklósnak egy hordó riskasat és figét adott el, amannak fontját 13, emezét 16 denával számíva.

Hisz mióta követelik, — persze szerényen — hogy a miniszteriumokban és a hatóságuk alatt álló hivatalokban a személyzet alkalmazása a dualizmus alapján történjen.

S ugyan tett-e valamit ebben az irányban. Dehogyan; a delegátusok csak udvariasak, de nem erélyesek.

S ha összejönnek az idén, a hangjuk épp oly sícsa, a fegyverük épp oly életlen lesz szemben a közös kormány tulhajtott követeléseivel, mint annak előtte. Emiatt nincs semmi érdeklődés a delegáció iránt. Kivéve az idén amikor az ő ülésük határidejének megállapodása eldőnti azt is, hogy a t. Ház mikor fog újjászületni.

Színház.

Színházi műsor:

Szerdán **Pry Pál**. Vigjáték 5 felv.
Csütörtökön **Ocskay brigadéros**. Történelmi színmű 4 felv.

Házi béke.

Bisson egyik jó vigjátéka került tegnapeste színe közepes számú közönség előtt. Az előadásnak az kölcsönzött érdekességet hogy Markovits Margit k. a vendégszerepelt és Pataky Béla bucsuzott, Sajnáljuk nagyon, hogy ez a rokonszenves bonvivant színész itt hagy bennünket, mert tudjuk, hog hozzá hasonló erőt bajosan fog kapni Komjathy ur. A bucsu nem nagyon zajos volt es pedig azért, mert a direktor „jövotaból” olyan kis szerepet kapott Pataky, hogy annak hatalmas tehetsége, művészi játéka nem gyönyörködtethette a közönséget.

Másik érdekessége az előadásnak — vendégszereplés volt. A szatmári színház volt tagja, Markovics Margit lépett

Ez azonban csak látszólagos olcsóság.

Mert régebben minél messzebbre megyünk visszafelé a középkor belsejébe, annál nagyobb vásárlóképesseget ismerjük fel a penznek s minél közelebb érünk a mi időnk-höz, annál inkább hanyatlók a pénz értéke vagyis annál több pénzt kell adnunk valamely árúért. Különben a különböző elnevezésű régi pénzegységeknek értékét a mai valutához való viszonyban meghatározni — amint egy kiváló tudósnak monda — majdnem olyan nehéz feladat, mint a körnegyszögűsítése. Acsádi Ignác is Közgazdasági állapotok a XVI. XVII. században című tanulmányában amiatt panaszkodik, hogy ezt az érték számítás, vagyis az abszolút érték kiderítését, a penzlábot, azt, hogy mennyit ér a régi pénz, a márká, forint, arany, tallér, guras, denar stb. a nemes ércek mai arához képest, mind maig nem boesátotta a tudomány rendelkezésére a magyar numismatica. Külföldön ez már megtörtént. En is tehát majdnem egészen Acsádi Ignác imént idézett művére támaszkodom az alábbi felvilágosításoknál. A denar értéke a mohácsi vesztől fogva folyton apadt. Abszolút értéke a benne rejlő ezüst tartalmat véve alapul a nemrég lezoruult osztrák valutában kifejezve 1582—1609 között 2-1681 o. e. kr. volt; egy magyar forinté tehát ugyanekkor 2 frt. 1681 o. e. krajeárnak felelt meg. Később valamivel kevesebb volt. Egy magyar forint vásárlási képessége

fel. Szerződni nem akar ide, így hát nem is tudjuk mi célja volt a kisasszonynak itteni vendégszereplésével. Tegnap láttuk először.

Megjelenése kellemesen lep meg, szép színpadi alak. A színpadon elég otthonosan érzi magát, jó társalgási modora van, meglátszik még rajta a kis színpad moderossága is az, hogy némelykor játéka affektált. Organuma kisse gyenge s beszédmodora gyors, olyannyira, hogy némelykor szavát alig érthetjük. Tehetség van benne, csak meg kiforratlan. Szép virágkosarat kapott.

Szathmáry és Kiss Iren egy öreg házaspár képében nyújtott minden tekintetben kitünő alakítást. Tanay kedvetlenül játszott. Fáy, Odny, Nagy Gyula kis szerepeikben jók voltak.

Színházbizottsági ülés.

Újtagok bejelentése.

Debrecen színház bizottságáról nem mondhatjuk azt, hogy a sok munka felveti. Nem valami sokat üresedik — mert hiszen dolga csakis az ülésezésekben rejlik, Neha- neha jön össze — s akkor is mit tesz — mindent tudomásul vesz. Jól, helyesen intézkedett e, az már más kérdés. A tegnapi ülésnek volt érdekessége, jobban mondva vonzereje — es pedig az, hogy Komjáthy tegnap terjesztette be a jövő évi tarsulat nevsorat — természetesen az új tagokkal egyetemben. A színiügyi bizottság ezuttal — igen helyesen, tudomásul vette az új nevsort — de érdeklősen nem nyilatkozott, csak az új tagok szereplése után e hó végével nyilatkozik s akkor jelenti ki elfogadhatónak tartja-e vagy nem. Természetes — mi sem mondtunk véleményt, mivel mi sem ösmerjük még az új tagokat s jelentésében még azt is felhossa az igazgató, hogy a szerződések még folyamatban vannak. —

1522-30 között megfelelt	15 o. é. frtnak,
1530-1546 " " "	12 " "
1546-1600 " " "	10 " "
1600 után " " "	7-8 " "
1650 után " " "	5-6 " "

A magyar forint 100 denárból, a rajnai forint 60 krajcárból állott. A rajnai vagy rémes forint régebben 20%-kal ért kevesebbet egy magyar forintnál s 1 rh. forint egyenlő volt 80 magyar dénárral. 1611-ben a két országos kamara hivatalosan 75 krtban számította a magyar frtot.

A konvenciós forint, mely Ausztria es Bajorország között 1753-ban létrejött egyezségről neveztetett el így, 60 krra volt felosztva, értéke a mai pénzálához 2 korona 48 fillér. A későbbi eredetű osztrák értékű forinthez ugy aránylott mint 20-21. vagyis 100 konvenciós forint = 105 o. é. frttal.

Gyakran használták régebben ay ugynevezett sáin vagy bécsi értékű frtot. Ebből egy frt megfelelt 40 krtnak o. é. vagyis 2 1/2 sáin frt, tett egy o. é. frtot.

A lengyelektől L. Leopold idejében kölesönzött poltura vagy poltra másfél krajeárnak felelt meg s belőle 45 tett egy rajnai frtot.

E kitérés után folytassuk a Szikszai ház multjának elbeszélését. 1683-ban (ifjabb) Vigkedvü Mihály a kereskedő rend egyik előkelő tagja lakott benne; — 1685-ben nő testvéreitől, Baranyinétől es Mezőnétől, ő meg a felesége Balyk Anna 2000 frton az egész házat magukhoz vältötték. Vigkedvü Mihály 1689-ben válósi-

Megvárják a végleges időpontot s akkor mi is nyilatkozunk!

Újtagok kölvben a következők: Hodosi Jolán kolorátur énekesnő, Komlóssy Emma szubrett es népszíni-énekesnő, Takács Mariska naiva es vigjátéki szubrett, Szabados Sándor társalgási es intrikus, Sarkadi Aladár naturbursch, Erckövy Károly es Székely Gyula baritonisták. Az énekesnők között mint elsőrendű szerepel még Bárdos Irma is; a férfiak között mint elsőrendű szerepel Makray Dénes es Ország Bertalan — előbbi az igazgató bejelentésében így jellemzi: „színesztanemester”; utóbbi: „színesztitkár.” A bizottság mindezt tudomásul vette. A bizottság egy első táncosnő szerződtetésére is felhívta az igazgatót.

A zenekar botrányos rosszasága s hiányossága is szóba került. Komlóssy Dezső tette ezt szavá s a bizottság osztotta véleményét, amennyiben felhívta az igazgatót, hogy a zenekart egészítse ki.

Tárgyalás alá került a szintársulati tagok kérvénye, amelyben engedélyt kérnek arra, hogy a színpadra ne a hátulsó nyaktörő feljárón, hanem elől, a rendes lépcsőházon keresztül járhasanak.

A színházbizottság, a mennyiben ez a kérelem nem ütköznék a tűzrendészeti szabályzatba, pártolólág terjesztette a tanács elé. Végül a debreceni-nyiregyházi szövetség ügyében megindított s kedvezőleg végződött tárgyalásokat vette tudomásul a bizottság s Nyiregyháza óhajtatására is beleegyezeit abba, hogy az idei színiévad Debrecenben május 7-én végződjék s hogy Komjáthy addig a bérleteket is lejatszassa, megengedte, hogy a vasárnapokon is tartasson bérletes előadásokat.

B. Ruzsinszky Ilona fellépte.

Elvezetes színházi estére van ma kitalásunk. A vidék ezidőszertint legelső s legjelesebb koloratur énekesnője B. Ru-

zsinszky Ilona lép fel. Verő György pompás operettjében a „Szultán“-ban látjuk viszont Ruzsinszkyt, ki pár év eött mikor itt volt, büszkesége volt színházunknak s oly sok kellemes estét szerzett. Ma este hosszú idő mulva ismét viszontlátjuk őt s hallhatjuk aranyesengésű, gyönyörű hangját pacsirtadalolását.

Alkalmi beszéd 1901. március 15-én.

Irta es elmondta a kereskedő ifj. önk. kör ünnepén: **Dr. Gulyás István.**

(Folytatás.)

Ilyen ellentétes törekvésekkel vonult be két part az 1847. nov. 12-én megnyitott pozsonyi dietara. A megnyitást Ferdinánd király magyar nyelven tette, a mi századok óta nem történt meg. Volt is lelkesedés a rendek közt pártkülönbseg nélkül. — Hasonlóan lelkesedést idézett elő a nádorválasztás, amennyiben a nemzet jelöltjének, István főhercegnek választását a király keszséggel erősített meg. A nádorválasztás után következett a királyi előterjesztések tárgyalása. Ez előterjesztésekkel, mintegy előre kidolgozott törvényjavaslatokkal, a kormány ki akarta venni a reformok kezdeményezését az ellenzék kezéből, hogy azokat saját céljai szerint vigye keresztül. De az ellenzék nem volt melegegedve az előterjesztésekkel semmi tekintetben, s nem különösen azért mert tatta a titkos rugót, mely a kormányt az előterjesztések megtételére indította. Ezert elhatározta, hogy felirati javaslatot terjeszt a rendek elé, a melyben programjához híven, kívánalmait kifejezésre juttatja. A feliratot Kossuth Lajos szerkesztette, a mit az alsó rendek táblája el is fogadott, de a felső ház visszautasította módosítás végett. Ekkor az alsó ház Kossuth indítványára elhatározta, hogy a

aludtak meg — nem tudom. Valamint annak sem találtam nyomát, vajon ugyanekkor vette-e meg a város a szomszédos Dobozi házat is. De bizonyos, hogy hamarosan megegyeztek. Mert már 1730-ban a Dobozi ház emeletet a város adja bérbe a districtualis táblának, 120 frtert az ülésszakok idejére. 1736-ban br. Perényi János táblai elnök bérli ki a Dobozi ház egész felső tractusát, 12 lora való istállóját, kertjet s a piacra vezető kapu közelében levő fedett tornacsból egy kamarát 160 rh. frt bér mellett. Száz ev multán a Váci, Mihályfalvi (Csapó u.) Almadi (Kis-Hatvan u.) es a Hóherházakkal együtt ezt is kötyavetyére bocsátotta a tanács. Az Ó-Dobozi házat Zsebők József orvos doktor vette meg 15301 váltó frtért. A kapuja fölét épített szobát illetőleg, mely a szomszédos Generalis Quartély házhoz tartozik, nem különben az Ó-Dobozi ház udvarára beékelve épült régi istállót illetőleg az adás veteli szerződésben biztosított a város javára ezek megháborithatatlan birtoklása. Az ötvenes években pör útján próbált szabadulni az Ó-Dobozi ház új tulajdonosa, Szikszai József kereskedő ettől a nyűgös szolgálmi jogtól. De jogerős ítélettel a város nyert s ennek alapján 1864-ben telekkönyvíleg is bekebeleztek a Szikszai József telkére a szolgálmi jogot.

Ez is egyik oka lehet annak, hogy ez az ódon ház mind maig fennáll jó részben a régi alakjában.

— Folyt. köv. —

Debreceni házat 1729 v. 1730. eladta a városnak, mely először 3000 rh. frtot kinnált érte. Mig ő 5000 frtot kívánt. Hogyan

feliratot nem módosítja, hanem leveszi a napirendről

Ezután következett a közteher viselés, az örök válság, és az ösiség eltörlésének tárgyalása. Mindezen kérdések tárgyalásánál az ellenzék vitte a szerepet s Kossuth rágyogtatta fényes szónoki tehetségét, mikor azonban az adminisztrátori rendszer miatti serelem került szőnyegre, elkeseredett harc tört ki a rendek között, a mely az ellenzék és Kossuth határozott vereségével végződött.

— Ebben a vereségben nagyrésze volt Széchenynek, ki egész tekintélyét, minden erejét és befolyását latba vetette, hogy Kossuthot a politikai vezerségről leszorítsa. S úgy látszott, hogy a mi az országgyűlést megelőző partharcok alkalmával nem sikerült, amit Széchenyi a Politikai programtörvényekben annyi szenvedélyességgel s annyi Cassandra jóslattal hiába kísérelt meg Kossuth tekintélyének hanyatlása, partja vezérferfiainak elődegenedése most bekövetkezett. Kossuth ugyanis — írja Horvath Mihály — „nem birt azon vezéri ügyességgel és erőlyességgel, mely Deakot nemcsak oly nagy tekintélyre emelte, hanem kedvelté is tette követársai előtt. Deak szantalan-szor tert engedett, alkalmat nyújtott az apróbb talentumoknak is magokat kitüntetniök. O, mintan a maga véleményét az előleges tanácskozmányokban határozatta emelte, mutan a harc taktikáját elrendezte, a felhozandó argumentumokat kifejtette: a nyilvános előadás dícsőséget hol egy, hol más követársának engedte át. Kossuth ellenben ahelyett, hogy megelegedett volna a vezérelte alatt kivított eredmény dícsőséggel, a harc dícsőséget is kizárólag magának akarta fenntartani, mindig es mindenben maga akart fényleni tündöklő ekesszólásával; a nyilvános előadást, gyakran még akkor is, midőn az előleges tanácskozmányban másnak véleménye volt elfogadva, jobbara mindig magának akarta fenntartani. Nagyravágyása elnyelni, absorbálni törekedett partjának minden egyéb nevezetességét. A kisebb talentumokban tehát, a melyeket így a kitünőbb szereples alkalmától megfosztott, titkos irigység, nehezteles, gyűlölet tamadt ellene. Mersékletlen vagy a . . . nép-szerűsége fenyevel minden mást elhomályosítani, még öszinte barátait is hidegebbekké tette iránta. A vezéri szerep, a melyre őt partja önkényt emelte fel, kenyuralomná kezdett válni a kezében; s tarsainak nagy része látszólag szabadulni óhajtott már a minden lépten érzelt nyomás alól.“

Ezen tulajdonságai mar majdnem megfosztották őt az ellenzék vezérletétől, s az országot a kivított eredményektől, mar maga is éri ezt s keservesen panaszkodik mikor megerkezett a párisi forradalom híre.

E hír a diétának szellemét s ezzel együtt irányát is egészen megváltoztatta, s a vezérkari szerepet Kossuth számára újra biztosította. A gyűlés elején napirendről levett felirati kérdést újra felvetette. Széchenyi minden igyekezete ellenére elfogadtatta a rendekkel a parlament kormányforma követelését, a mely egyedüli biztosítéka az osztrák birodalom hatalmi törekvései ellen való védekezésnek. A felső ház eleinte hallani sem akart róla, de a mint a bécsi márc. 13-iki forradalmi híret meghallották, István főherceg, a nádor, maga indítványozta annak elfogadását, s a királyi megerősítéshez állását kötötte.

Soha nem látott, soha nem is képzelt napok következtek most először az országgyűlésre, majd az egész országra. A követelek között megszűnt az ellenkezés, conservatív és ellenzékű párt összeolvadt abban az édes, óhajtott, de ilyen korán teljese-désbe menőnek senkiül nem hitt gondolat-

ban, ha Magyarország szabad, független ország lesz, hogy maga intézheti a nemzet minden ügyét, hogy anyagi és szellemi haladásunkat nem zavarja meg többé az abszolút kormány gyűlöletes nyomás, hogy nem fog már fejünk felett függeni a Domocles kardja, melynek félelme a nemzet eddigi tevékenysége mindig elszibbasztotta és lekötve tartotta.

Es a magyar rendek felirata nem volt önző az uralkodóval, nem volt igazságtalan az osztrák örökös tartományokkal szemben; az uralkodó család állapota, az osztrák örökös tartományok helyzete részint az olasz, részint a nagy német szabadsági mozgalmak miatt irig-lesre méltó nem volt. Az olasz és német egység eszméje komolyan fenyegette az osztrák császári méltóságot, s minden oda mutatott, hogy, mint Mária Terézia idejében történt, most is a magyar nemzet vesztesége menti meg az uralkodó házat. Jó tudja ezt a rendek miadkét táblája s feliratában különösen hangsúlyozza, hogy Magyarország függetlensége nem kevésbé áll érdekében a dynastiának, mint a magyar nemzetnek.

(Folyt. köv.)

NAPI HIREK.

A merényletek logikája.

Napról-napra merénylet híre jön Oroszországból. Vagy azt halljuk, hogy megakarták ölni a minden oroszok cáriját, vagy azt, hogy e hírt megafolják. Ha mindakettőből valamit le is vonunk: a konzekvenca az, hogy bizony a minden oroszok cárija is egész bizonyosra veheti, hogy ha csak egyszer nem vigyáznak kellőképp reá, a levegőbe röpitik.

Ha a merényletekben rendszert akarunk felállítani, először nehezen lehet, mert a zsarnok orosz hatalommal szemben merénylőt látunk a szabad francia köztársaságban, a szabad Olaszországban. Igen ám, de vegyük a motívumokat is tekintetbe. Olaszországban a nép nagy tömege eléggé ellen a mai uralkodóházzal, az egész ország méhrajhoz hasonlólag fel van zavarva legszélsőségekbe menő eszmékkel. Hol egy anarchista tanokat magába szivott urgyűlölő olasz paraszt szívesen kezébe ragadja a fegyvert anélkül, hogy annyira ismerne annak a tettnék a maga mivoltát, mint az orosz nihilista, a ki ismeri tette korzalmát, de moraliter bűnnek nem tartja. Franciaországban sem más adta a merénylő kezébe a fegyvert, mint az orosz nihilista, anarchizmus lélek bódító tanai, minden alkotmányvédő eszme nélkül. Ha eltekintünk ettől, a merényletek logikájának képe feltalálható az egyes alkotmányok szilárdságában vagy gyengeségében. Az alkotmányát ismerő s annak tudatában levő angol nép kísértette-e meg elpusztítását a királynőnek vagy most a királynak? Nem. Az orosz cár, Vilmos császár folyton merényletek közt lebegnek az alkotmányt nem éhező népeik között.

S van benne valami helyzeti különlegesség, hogy épp ez a két ember, akik a világalomert versenyezve milliónyi embert állítanak oda, egymást ölni: épp ez a két uralkodó remegve kell, hogy aggódjanak a maguk életéért. Persze katonát ad a haza másikat, de életet még nekik sem adhat senki utat!

A debreceni légszeszgyár új üzembn.

Ez év január elseje óta az augsburgi légszeszgyár Debrecen város tulajdona. Az

elmúlt három hó alatt az új igazgató, Debreceni Jenő minden törekvése oda irányult, hogy a légszeszvilágítással mindenki meglegyen elégedve s a gyárat oda felessze, hogy a közönség igényeit minden tekintetben kielégítse. A tevékeny igazgató tegnap mutatta be a gyár üzemét a sajtó képviselőinek s a látottakból elmondhatjuk, hogy a gázgyár intézése igen jó kezekbe van bízva. Példás rend uralkodott mindenfelé, amerre csak bejártuk a gyárat. A gyár fejlesztését tanusítja az is, hogy még a legközelebbi hónapokban egy harmadik tartány állítatik fel, mely az eddigi kettőt irtartalmánál felül fogja mulni s így jövőben nagyobb gázfogyasztások alkalmával üzleti zavarok nem fordálhatnak elő.

A gázgyár jelenlegi vezetésével meg lehet elégedve a közönség s Debreceni Jenő szakértelmére s lankadatlan tevékenységére vall, hogy a fogyasztók száma napról-napra gyarapodik.

Gazdasági bizottsági ülés.

A debreceni ev. ref. egyház gazd. bizottsága holnapután -- e hó 4-én d. u. 4 órákor az egyház tanácstermében ülést tart. Az ülésen a folyó ügyek mikénti elintézése kerül tárgyalás alá

Tűz 6segén.

Tűz ütött ki tegnapelőtt viradóra, -- mint eszei levelezőnk írja -- Mőga Andrács odaváló vagonos parasztagda portáján. A házbeliek csak akkor vették észre a tüzet, mikor a tető fejük felett már lángokban állott s csak nagy ügygyel-bajjal tudták meggátolni, hogy a szomszéd épületekre is át ne harapódzon. Hogy mi okozta a tüzet, a vizsgálat lesz hivatva kideríteni. A kár 3000 forint, ami azonban megtérül, mert a leégett épület biztosítva volt.

Családi Kör.

Koncz Ákos izléses kiállítású szép-irodalmi heti lapjának megjelent a legújabb (13-ik száma.)Érdekes és mulattató tartalom doigában ez sem áll mögöttes az előző számoknak s úgy a prózai, mint költészeti része irodalmi értékkel bír. A tartalmas lapot ajánljuk olvasóink pártfogásába.

Lezuhant a létráról.

Kulcs Ágnes eselédleány tegnap délután gazdája Hatvan utcai lakásán egy kosárfelhéműt vitt fel a padlásra. Állig ért azonban a létra középeig elvesztette az egyensúlyt, eleszött és lezuhant az udvar kövezetére. Eszméletlenül, véresen szedték fel a házbeliek. A szerencsétlenül járt leány az esés következtében két oldalbordáját eltörte. Most orvosi gyógykezelés alatt van.

Halálozás.

Egy derő: közszeretethen álló debreceni polgár elhunytáról értesülünk. Tóth János péterfia utcai háztulajdonos hunyt el ma reggel 9 órákor életének 79-ik évében agyszélhüdesben. Temetése holnap délután lesz a Péterfia utca 44. sz. háztól, a honnan a nagytemplomban tartandó gyászma után a Hatvan utcai temetőben levő családi sírboltba fogják örök nyugovóra tenni.

Haszonötves jubileum.

Hódy Béla, a debreceni ev. ref. egyház levéltárnoka, ezen egyház szolgálatában tegnap töltötte be a huszonötödik életét. E bosszu idő alatt nagy szorgalommal működött, kiérdemelve úgy a nagy közönség, mint feljebbvalói megelegedését. Ezen alkalomból bizalmasabb barátai, közeli rokonai s tisztviselő társai gyűltek össze tegnap este vendégszerető hajlékában, hogy szerencse-kívánataikat kifejezzék. Tisztviselő társai ez alkalommal ezüst pohárral lepték meg azon ígéret mellett, hogy újabb 25 év múlva, midőn hivataloskodásának arany lakodalmát tartandja: arany pohárral fogják őt felköszönteni. Vacsora alatt számos pohárköszöntőt mondtak a jubilánusra és családjára. Mi is szívesen üdvözöljük az érdemes tisztviselőt, kívánva neki, hogy munkásságát még sokáig folytathassa a debreceni ref. egyház javára!

Episztola a megfagyott művészlől.

Annak idején a fővárosi lapok nyomdokon több vidéki lap is elzokogta a szegény Butkievicz lengyel menekült és festőművész nekrolóját. Az allitott ugyanis róla, hogy felette poetikus halál révén távozott a földszíneről, ugyanis egy vidám estély után megfagyott a Vörösmarty-szobor talapzatán. E koholt kimulás ellen tiltakozik most az öreg Butkievicz Kassa városából keltezett levelében, melynek egyes erősebb passzusait, annak bizonyosságául, hogy az öreg menekült művész valóban él: íme itt idézzük:

„Mondja meg annak a firkaznak, aki halálom híret koholta, hogy az öregapjának a lelke fagyott oda a Vörösmarty-szobor talapzatához nem pedig Butkievicz.

Butkievicz igenis ivott, iszik és a jövőben is inni fog, de uri mérsékletben és zajtalan homályban egyes jobb fajta menedékhelyeknek, hol előkelő ember üldülni szeret es szokott.”

„A menkü üssön bele az ostoba firkaasz koponyájába, aki egy lengyel hazafit odafagyaszt a szobor talapzatához! Azt hiszem, úgy Lengyel, mint Magyarországnak szüksége van a hozzám hasonló oszlopokra, melyek soha meg nem inganak! A két testvérháza mindenkor büszke lehet olyan ferfiakra, mint például Butkievicz, aki karddal és ecsettel is a hazafiság ügyét szolgálta mindenkoron. Rostélyosnak való azon újságíró, aki az öreg dalát nem hagyja beken pipálni és ha épen úgy tetszik neki önmagát botrány nélkül leszívnia.”

Tolnamegyei honvédszászló a lomtárban.

A horvátországi Ottoesében az ott állomásozó, Jellasics nevet viselő 79-ik gyalogezred lomtárában a minap egy összetépett, szinehagyott magyar zászlót találtak. A méltatlan helyre került zászló foszlányain a régi fölírásnak ez a töredéke olvasható: . . . adságért (szabadságért), . . . mányért (alkotmányért), Zrinyi gyalog . . . (Zrinyi gyalogság), Győzni vagy hal . . . Győzni vagy halni). A zászló közepén arany buzogányt tartó vitéz képe látható, Zrinyi Miklóst, a szigetvari orosziant ábrázolja ez a kép.

Szabadságharcunk történelméből tudjuk, hogy a Zrinyi gyalogosokat Tolna vármegyéből toborozta a két Perezel. Mikor

azután Moórnál esatát vesztett a honvédsereg, az egész Zrinyi-gyalogcsapat felbomlott. Ekkor kerülhetett zászlójuk is Jellasics horvátjai kezébe,

A tizennégy határőrezredet a hetvenes évek elején feloszlatták; a likkai, ottoesáci, glinai, slunini s ogulini stb. grancsár-regimentek beolvadtak a rendes sorhadba s ebből az öt ezredből alakítottak egyet, a Jellasics nevet viselő 79-ik gyalogezredet, melynek székhelye Ottoesácon van. A grancsárból rendes katonává vedlett ezred évek hosszu során keresztül Fiumében állomásozott, ahol magyarellenes magatartásával tünt ki.

Hogy a honvédszászlót nem tudták megbeesülni jellemzi a közös hadsereg katonai szellemét.

A debreceni jótékony nőegylet v. ülése.

A debreceni jótékony nőegylet március hó 31-én, délután 3 órakor tartotta választmányi ülését V e r e s s n é S z a t h m á r y Terecz urasszony elnöklésével. A v. ülésen jelen voltak: Szabó Kálmán és Komlóssy Arthurné alelnökök, Brunner Ede né, Jablonczay Kálmán né, Dr. Pally Miklós né, Konez Ákos né, Hutiray Béláné, Szathmari Mihály né, Karai Sándor né, Muraközy Róza, Sass Béláné, Lovassy Károlyné, Vértessy Lajosné, dr. Tidős Jánosné, Riesz Lipótné, Sallai Ferencné, Györfi Józsefné, vál. tagok, S. Szabó Jozsef tb. titkár, Szücs Kálmán pénztáros és Konez Ákos titkár. Elnök üdvözölvén a választmányt, a jegyzőkönyv hitelesítése után előadja, hogy az árva ügyi bizottság minden hónap első vasárnapján délelőtt 11 órakor, az árvaház helyiségében fogja tartani üléseit. Ezen ülésre a választmány külön meghívókat nem bocsát ki, hanem hírlapokban hívja meg az árvaházi bizottság tagjait. Ezzel kapcsolatosan a nőegylet felkérte a két alelnököt: Szabó Kálmán és Komlóssy Arthurné urasszonyokat, hogy felváltva havonként vizsgálják meg az árvaházat s tapasztalataikról tegyenek jelentést az árvaházi bizottság ülésén. Szóba kerül az árvaházi tanítónő távozása is. A nőegyleti választmány abban állapodott meg, hogy Nagy Katinka II. o. tanítónőt csak az esetben bocsájtsa el április végén, ha megfelelő tanítónőt kap a hátra lévő tanítási időre. Az evnegyedes segélyezés ügye került ezután szónyegre. Segélyezésekre július 1-ig kiutalványoztatott mintegy 600 korona. A nőegyleti választmány, tekintettel a nagyon is igénybe vett pénztárra, kimondatni kívánja, hogy újabb segélyezésekbe nem bocsátkozik. Pénztáros bejelentette, hogy a debreceni kölcsönsegélyező egylet igazgatósága fenyéri Zádor Lajos és Dr. Szántó Sámuel urak utján arról értesítette a nőegyletet, hogy javára 1000 koronás alapítványt tett, a melyet öt éven át fizet be s az első részletet 200 koronát el is küldi. Hálás szívet mond köszönetet ez uton is a nőegylet az árvák nevében nevezett penzintezetnek nemeslelkű adományáért, valamint megbizta a titkárt, hogy úgy a nemes intézetnek mint Muraközy László gyógyszeres urnak 24 kor. 71 fillért kitevő ingyen gyógyszeréért, Papp László urnak 10 koronás, a Takarékos és Hitelintézet 20 kor, az Alföldi Takarékpénztár 20 kor, a Közgazdasági Bank 40 kor, a Helyi vasút 40 korona az Istvángözmalom 80 kor. és a Debreceni Első Takarékpénztár 60 koronás adományáért fejjeze ki levélben a nőegylet köszönetét. A választmány végül elhatározta, hogy tisztújító közgyűlést május végén tartja meg.

— A közgyűlés napját külön meghívókban tudatja s a helyi lapokban közzéteszi.

A közember.

Említettük, hogy Klófac, radikális cseh képviselő a bécsi képviselőházban Rudines prágai vadászfőhadnagyról azt mondta, hogy egy közemberét valami csekélységért megkínózta. Rudines tisztársai közül egy Budiner nevű főhadnagy emiatt provokálta Klófacot. Klófac azonban elveire való hitvatkozással megtagadta a fegyveres elégtételt. Eddig a dolog mulatságos volt.

Most azonban, mint Prágából jelentik, Ziaák az a közlegény, kinek ügyet Klófac szóvá tette, agyonlőtte magát, mert félt az új vizsgálatától. Az adta meg az árát.

De ebben az esetben a szegény katonának az édesanyja is rosszul járt. Nem is láthatta a fia holttestét. Tüntetésből féltek s azért a kitűzött időnél előbb temették el az öngyilkos katonát, a tüntető sokaság már csak a temetőbe vonulhatott ki.

Ziaák anyja ott sirva kérte az embereket, hogy ássák ki a koporsót, hadd öltöztesse a holttestet fehér ruhába. Csak nehezen tudták lecsöndesíteni. Erre Klófac beszédet intézett a néphez. Szidta a militarizmust és dicsőítette a szegény Ziaákat. Több munkás is beszelt. Aztán a tüntetők a városba tértek vissza; ott a rendőrség szétzavarta a tömeget.

Országos diákkongresszus.

Az ország főiskoláinak diáksága tavaly Debrecenben tartotta esztendőnkint szokásos országos kongresszusát. Az idén a felvidéken. Selmechányán tartja meg, a hová a bányászati, kohászati és erdészeti akadémia ifjusága hívta meg az ország összes főiskoláinak hallgatóit. A kongresszus május 24-én kezdődik és 28-ig tart.

A napi rendet most állítja össze a rendezőség. A kongresszuson a fővárosból részt vesznek az összes diák-egyesületek képviselői és ezenkívül is a diákok közül igen sokan. Selmechánya városa és az ottani főiskolai ifjuság a vendégek tiszteletére nagyszabású ünnepségeket fognak rendezni.

Első Leánykiházasítási Egylet m. sz.

Folyó évi március hóban 1166 jutalékre sz irattatott be és nászjutalékok fejében 36914 kor. 27 fillért fizetett ki. 1901. évi január 1-től március 31-ig beírt összes jutalékre szek száma 3429 és a kifizetett nászjutalékok összege 97482 kor. 16 fillér. Debreczen és Hajdum. vezérképviselője **Baum Miksa Miklós-utca 11.**

Négyéves álom.

Egy angol kis városban egy fiatal leány 1896 óta, tehát négy teljes év óta alszik. A fiatal hölgy csaknem teljesen sötét szobában fekszik, mert a világosságtól megfájdul a feje. Hosszu alvása alatt egészen megszokta és szemét is csak délután négy órától használhatja egészen a sötétség beálltaig. Különös, hogy ha álmából fölkel, testileg és szellemileg is sokat szenved. Borzasztóan fáj ilyenkor a feje és reménytelennek látja állapotát. Arra a kérdésre, hogy érez-e valamit, amikor alszik, azt felelte:

— Ha alszom, nagyon boldog vagyok, mert nem szenvedek és jól érzem magam. Lelkem elvállik a testemtől és másvilágba megy. A végtelenségbe emelkedem, égi világosság vesz körül és csodálatosan szép zenét hallok. Ó Istenem! Miért is keltenek föl és szakítanak vissza abból a pompás világból erre a földre, amely tele van nyomorúsággal és bajjal?

A leány orvosa azt hiszi, hogy ki lehet gyógyítani a leányt ebből az álmokorságból.

Feltűnő szép férfi dival ujdonságok érkeztek u. m. Angol s olasz kalapok, chickes nyakkendők, zsebkendők, fehér és színes ingek, gallérok, kézelők, esőernyők, sétalabok, kesztyűk, karlsbadi cipők, kötött férfi női és gyermek harisnyák, sport és gyermek sapkák, francia és angol illatszerek eredeti gyári árban, uti bőröndök nagyválasztékban. Fisztelettel Fekete Jakab.

Egy urileány drámája.

április 2.

Megszokott rendőri hír fejezi be az alábbi szomorú tragédiát: Ma hajnalban a Dunába ugrott egy feltűnően szép urileány, a szolnoki születésű, 21 esztendőes Kiss Magda. Nyomban eltűnt a habok között. — mint az egyhangú rendőri jelentések mondani szokták.

A szomorú elhatározást tengernyi szenvedés előzte meg. A testi, de főképp a lelki nyomortóság kergette a halálba Kiss Magdát.

Pedig a karesu, széke leány még nem is olyan regeb, alig két évvel ezelőtt a főváros ismét szépségei köze tartozott, a kit az elítélalokban, színházban, jégen és deii korzon vidám fiatal urak vettek köröskörül.

A művelt, szellemes leány, aki különösebb színpadküző jökedve által volt kedvelt alakja a fővárosi társaságnak, megtúrte, de nem kedvelte maga körül az udvarlók se- reget.

Mert volt közöttük egy, aki a leány előtt több volt a társaságbeli gavalleroznál. Meglehetősen magasrangú miniszteri hivatalnok az illető, esimes elegáns ur, aki jó családból származott. K. D. különösen sokszor kereste a leánnyal való érintkezést, annál inkább mert a szép jövőjű fiatalembert a leány apja is szívesen látta mindig.

Az ismerősök már ugy beszéltek az ismeretsegről, mint a rendes következményekkel járó viszonyról szokás: és biztosra vettek, hogy K. D. csakhamar megkéri a Kiss Magda kezét. Egymáshoz való, jomódu mindketeknek a családja s ugy látszott: kölesönös a vonalom közöttük.

Talan maga K. D. is komoly szándékkal ugvarott a szép leánnyak, hiszen el is jegyezte már. De ekkor egyszerre beütött a híres építkezési krach s tönkretette Kis Janost is, aki csaknem minden penzet a telekspekulációba és házépítésbe fektette.

Tartozásait becsületesei kifizette, ugy hogy egy fillernyi adóssága nem maradt; de a rettenetes izgalmak annyira megtörtek a különben is betegeskedő öreg embert, hogy két hónappal utóbb belehalt. Tisztességes nevet hagyott hátra maga után, de semmi vagyont!

Rövid idővel a haláleset után K. D. fölkereste a gyászoló családot. Már nem a régi, fényes berendezésű Erzsébet-köruti lakásában találta őket, hanem egy két szobás Szondy utcai lakásban. A megtört özvegy és leánya jóleső erzéssel fogadta a fiatalembert, ki nem feledkezett meg róluk e súlyos megpróbáltatás napjaiban.

K. D. tisztán látta a helyzetet. A két asszony csak ugy tarthatja fenn magát, ha foglalkozás után néz. Arra ugyanis már nem gondolt, hogy Magdát feleségül és az anyát is a családi tűzhely mellé vegye. Egy

másik, gazdag leányra vetette a szemét s szabadulni szeretett volna a leánytól, kompromittálás nélkül.

Udvariasan tudokra adta, hogy ismeri nyomasztó helyzetüket és tőle telhetően segítséget óhajtana nyújtani. Azzal nem akarja őket megsérteni, hogy pénzt ajánljon föl nekik, hanem a Magda kisasszony passzióból szerzett tanítónői oklevele maga is tőke. O már utána járt egy ilyen állásnak és ha tetszik, elfoglalhatja.

A szegény leány azt hitte, hogy a gyászév leteltéig kell majd a számára szokatlan munkát végeznie s akkor fölkeresi vőlegénye, hogy oltárhoz vezesse.

Nagy hálaival fogadta tehát a látszólag szép ajánlatot s nemsokára el is utazott a fővárosból — anyjával együtt — egy kis pestmegyei városkaba, ahol apró szurtos gyermekek köze került az egykor ünnepeit, büszke urileány.

A vőlegény örült, hogy terve így sikerült. Nagyban tette a szépet már egy másik leánnyak. Megszakított lassan kint minden összeköttetést Kiss Magdával, a ki nem tudta mire vélni a vőlegény magatartását.

Nem lehet tudni a viszonyok minden részletét, csak annyi bizonyos, hogy Kiss Magda egyszerre beteg lett s nem mehetett az iskolába. Három nappal ezelőtt pedig hirtelen elutazott a városkából az anyja nélkül. Nemi magyarázatul szolgálhat itt az, hogy tegnapi volt kitérve az ex-vőlegény esküvője.

Az esküvő meg is történt, ma hajnalban pedig Kiss Magda is masnak a meny-asszonya lett: a halálé.

A féltékenység áldozata.

— Családi dráma. —

április 2.

Alig egy éves házások voltak, szerettek egymást igaz vonzalommal, mikor valami lelketlen gazember, a titokzatosság homályába rejtözve, névtelen levelekkel fel-dulta a családi életet.

Az ismeretlen vádló az asszonyt csapodársággal vádolta, hogy férjét hűtlenül megesalja, titkon szeretőket tart. A megismételt vád vegre is a férfi szívében felébrésztette a féltékenységet, a szerelmesek legborzasztóbb rémet. Nem bízott többé az asszonyban, noha egy ismeretlen vádnál egyebb bi onyiteka nem volt. A féltékenység később annyira elvakította hogy az asszonynak minden idegen emberrel való érintkezést megtiltott s mikor az asszony a tialmat saját hibáján kívül athágtá, annyira felingerült, hogy a legborzasztóbb módon megölte.

A borzalmas gyilkosságról tudósítónk a következőket írja:

Droszsek András szilvási módos parasztgazda, tíz hónap előtt vezette oltárhoz a falu egyik legszebb leányát Kucséra Annát.

Boldog házaseletet éltek, a családi nyugalmat, szép egyetértést nem zavarta meg egyideig semmi.

Droszsek András fuvarozással foglalkozott s rendszeren utban volt. Haza csak vasárnapra érkezett meg.

Néhány hét előtt névtelen levelet kapott falujából, hogy felesége szeretőt tart s azzal csalja meg urát, ki legelőszőr kérte meg; a kikoszorozott első udvarlólal.

A férj eleinte rosszakaratu híresztelésnek tartotta az egészet, de később fel-

ébredt lelkében a féltékenység s gyana-kodni kezdett szokása ellenére, már legnap hazatért.

Az asszony esodálkozva kérdezte a rendkívüli hazaérkezés okát. De a férfi nem is szolt hozzá, hanem a koresnába ment.

Itt egy fiatal legény mókázva szolt hozzá:

Az András gazda féltékeny a feleségére. Azért olyan elbusult.

Droszsek kiitta a pálinkát s hazaballa-gott, kellemetlenül érezte magát a csufoló-dás miatt. Lakásához érkezve, egy férfit látott kiosonni a házból. A féltékeny férj fejébe szállt a vér, ugy érezte, hogy förog vele a világ s iszonyu dühvel rontott a szobába.

A szeretőd volt az, ki most szókött ki a házból. A szeretőd volt ugy-e, te al-jas asszony?

— Nem értelek András! Mit akarsz velem.

Nem értesz! Nem, te képmutató bestia ordított a férj s a sarokból felkoppott baltá-val fejbesújtotta az asszonyt.

Egy borzasztó sikoltás hangzott s az asszony megtántorodva, kettéhasított fejjel zuhant a földre.

Droszsek megremülve tettétől, segít-ségért kiáltott, de mire a szomszédok meg-jöttek, az asszony meghalt. A gyilkos férjet elfogták. A vizsgálat folyamán kiderült, hogy a hazug leveleket a megölt asszony első udvarlója írta, s a férfi, ki a lakásból távozott, egy szomszéd volt, ki herbateát jött kölesönözni beteg gyermekének.

Az ártatlanul megölt asszony iránt nagy a részvétel.

CSARNOK.

A ki nem a szívére hallgat.

Társadalmi regény.

A „Debreczen” számára írta: **Vajda József.**

Folytatás.

A fehér ház lakója (25)

„Ezt én is helyesnek találok. Nyugod-jék meg a megmáshatatlanságban, aztán ha rendben leszünk, már holnap indulhatunk. De előbb még Monte-Carlóba is elmegyünk, mert odaküldtem podgyaszomat.”

„Mit fognak mondani otthon szüleim, barátóim, az egész világ! Szeretném ki-törülni életemből ezeket a napokat; az egész szégyenteljes nászutazást.”

„Legyen nyugodt Ottilia, sokkal in-kább fogjak sajnálni, semhogy gonyolnák, hiszen nem maga a bűnös.”

„De én vagyok, hogy magát elüztem ama bizonyos kaszinóestélyről. Mi másként lehetne minden!”

Már esteledett, Gerő nem akart to-vább Ottiliánál időzni. Célját elérte, a ter-vek készen, nyugodtan mehet szállására. Bizony, jól fog esni a pihenés testének, lelkének! Köszönt tehát és megígérve, hogy holnap ismét fel fogja keresni, távozott, de nem haza, nem a szállására, hanem — azt majd a következőkben tudjuk meg hova?

Nemtelen bosszu.

Hideghkuty kábultan hagyta el a ven-déglőt, melyben az a furesza találkozásá volt Hajnal Gerővel Fülébe zugott neki az iszonyu mondás, fájt neki az arculesapás s bosszura gondolt. De legjobban bántotta az, hogy Zephirina is elhagyta, a kiért meg-csalta, szerencsétlenné tette feleségét, akire elpazarolta a hozományt.

Cél nélkül barangolt az utcákon s hideg izzadság vert ki arcán. Maga előtt látta azt a fenyegető alakot, mely a báránnyól lett oroszlánná, s feleségét számonkérte tőle; ott libegett előtte a táncosnő vérkergető szépségével és daemóni gonykacájával, a mint megvetéssel taszítja el őt magától és a megsebzett iju védőjének szegődik.

De gondolt ő arra is, hogy állását, azt a két aranycsillagot, a történetek után elveszítí s a társadalom is kislejtezzi köréből. Ez bosszút kíván, vérnek kell folynia! Tudta, hogy Gerő másnap Mentoneba megy s Ottiliát felkeresi, hazaviszi s akkor mindennek vége. Azt a földkostolót el kell tenni láb alól, bármilyen módon és bármilyen eszközökkel is!

Avignonból csak másnap délben indul a legközelebbi vonat Mentoneba; ezt az időt tétlenül kell eltöltenie s nincs már Zephírina, a ki unalmas percét élvezetessé tegye.

Hazaérve, nem akart álom jönni szemére, pedig nagy szüksége van az erőre; felhajtott tehát egy üveg rumot, a mi megistette a hatását, másnap 10 óráig aludt...

Dél Franciaországban igen korán esteledik. Alig áldozik le a nap, egy pár perc múlva koromsötétség lesz és mindenki siet haza. Üresek az utcák s csak egy-egy elkésett alak surran el a falak mellett. A főtereken és utcákon éjjeli lámpák vannak, de bizony a „fehér ház” környékén percekig mehet az ember, míg egyet talál, az is csak pislog.

Hajnal Gerőre is ráesteledett, mikor a fehér házat elhagyta s gondolatokba merülve baktatott az egyhangú kövezeten. Gyermekévei jutottak eszébe s az Ottília helyzetén tépelődött. Milyen szeszélyes a sors és milyen kíméletlen, hogy bünteti ezt a gyenge teremest!

(Folyt. köv.)

Nyílt-tér.

Igazgatósági határozat folytán a betéti kamatláb 1901. ápril 1-től $\frac{1}{2}$ % al lesz állítatnak.

Debreczeni ipar és keresk. bank.

A Balaton Halászati Részv.-Társ.

Siófokon.

szállít Siófokról különféle módon készült

finoman pácolt hering-fajta
— halakat —

4 literes hordóban, vagy bádog dobozban két koronáért. „Roll-mopsz göngyölt heringet 2 k. 40 fillérért utánvétellel. Öt hordó vagy bádog doboz felüli vételnél 10% engedmény. Továbbá:

fogast, kristály kocsnyában

1. 1. 2. 4. lit. dobozban
1.30, 2.—, 3.—, 5.— koronáért.

La Beocsini portland és román ezement.

Aszfalt elszigetelő lemez, kátrány lemez, valódi szagtalan aszfalt fedlemez, karbolineum, kőszénkátrány nagyban és kicsinyben és a legjutányosabb árban kapható Lukács Vilmosnál Debreczen, Hatvan-u. 5 sz.

Gyarmathy János mészáros

Dégenfeld-tér 9 sz. (Csapó-u. sarok.) Husárak: I. rendű 50 kr. II. r. 44 kr. I. kgr. rostolyos 5 szeletbe. Friss és füstölt sertéshus napi folyó áraknál 4 krral olcsóbban. Vegyes hideg felvágott allandóan friss. Virsli és szavalede dbja 4 kr. Az üzlet reggel 6-tól este 8-ig nyitva. Főüzlet Bethlen-u. 29. (saját ház.) Itt a husárak: I. r. 48 kr. itt is mindenféle hentes cikkek kaphatók. Vendéglősöknek megfelelő árengedmény!

Szőlő bérletre

kerestetik, lakható pajtára szükség nincs. Jó kezelés biztosítva. Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek.

Szép bajusz

nyerhető rövid időn a híres „Hajduságpedró” használata által. Egydoboz 40 fillér. Kapható Debreczenben Tóth Béla gyógy. szertárban, valamint a készítő Grósz Nagy Ferencz gyógyszerésznel H.-Szoboszlón.

Tagosítási hirdetés.

Szent-György-Ábrány községhez csatolt 4211 kat. hold pusztának tagosítása jogerős bírói határozattal elrendeltetett. Felhívatnak a tagosítási munkalattot felvállalni szándékozó okleveles mérnök urak, hogy pályázati kérvényüket kellően felszerelve ahelyre választmányi elnök kezéhez f. é. ápril 16 ig Hajdu V.-Pércsen beadni sziveskedjenek. Az ezen határidőn túl vagy nem kellően felszerelt kérvények figyelembe vételni nem fognak.

A tagosító mérnök végzi az összes műszaki teendőket, 1 év alatt a munkalattot befejezendő, a munkalattokról két példány térkép és földkönyv szerkesztendő; az eddigelé felmerült s igazolt előleges költségeket az azt előlegező részére a megválasztás után azonnal vissza fizeti, továbbá az összes eljárás költségeket előlegezi kamat nélkül kölcsön adással, a megállapított mérnöki díj és előlegezett költségek részére a bíróság történt munkahitelesítés után 6 óra fog vállalkozónak kifizetelni.

Egyéb feltételek Szent-György-Ábrány község körjegyzőjénél s ahelyre választmányi elnöknel előzetesen megtekinthetők.

A választási határidő 1901. ápr. 21-ik napjának d. e. 9 órája Sz.-György-Ábrány községhezához tüzetik ki.

Kelt Hajdu-Vámos-Pércsen, 1901. márcz. 28.

Harczarik Géza
választm. elnök.

Meghívó.

A debreczeni kereskedő ifjak

önképző egyesülete

évi rendes közgyűlését

április 14 én, vasárnap délután $\frac{1}{2}$ 3 órakor

tartja meg saját helyiségében, melyre a t. egyesületi tagok tisztelettel meghívotnak.

Az elnökség.

Tárgysorozat:

1. Titkár és választmány jelentése 1900. évről.
2. Mérleg, zárszámadások és az évi költségeloirányzat beterjesztése.
3. Számvizsgáló bizottság jelentése és ezzel kapcsolatban a tisztikar. választmány és a számvizsgáló bizottsági tagoknak a felmentés megadása.
4. Alapszabályok módosítása.
5. Esetleges indítványok.
6. Tisztviselők és választmány megválasztása.

3141

1901

Lakbérleti hirdetés.

Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező Szt.-Anna-utcai 53. sor. számú ház, mely áll egy utcai lakással 6 szoba, egy előszoba, konyha, kamarából, ez egész lakásrész alapinczéve továbbá két udvari lakással 3—3 szoba, 1—1 konyha és kamarából s mellékhelyiségekkel, ugyszintén az udvartelek egy bérlőnek, vagy a lakások külön-külön f. 1901. é. május hó 1-től bérebe kiadók. A bérletre vonatkozólag értekezhetni lehet Vecsey Imre tb. főjegyző, városi tanácsnok ural (városház, I em. 7 sz. hivatalos helyiségben) naponként d. e. 10—12-ig, ugyanitt tekinthetők meg a bérleti feltételek.

Debreczen, 1901. márcz. 19-én.

A városi tanács.

Cinef-Office 48 Brixton-Road, London, SW.

Valódi ZAGORIAI

mellsyrup

kellemes és hasznos szer felnőtteknek és gyermekeknek, görcsös köhögés, fojtó és számarhurutnál, tudókatarrh. elnyáikosítás és minden mellbaj ellen. Valadékat megkönnyíti. Egy üveggel küld az összeg előleges beküldése mellett 3 kor. 30 fillérért

APOTHEKER A Thierry' Balsam Fabrik
Pregradában, Rohitsch Savanyukut mellett.
Vigyázzunk az üveg elzáró ónjába benyomott czégre: Thierry védangyal gyógyszerész-tára. (R)

Pásztor Gyula és Társa

vas. szerszám és rézáru kereskedése
DEBRECZEN, Csapó-utca Bank-ház.

A nagyközönség szíves figyelmét van szerencsénk felhívni

vas. acél s rézáru kereskedésünkre
Debreczen, csapó-utca elején.

Gazdasági eszközök:

Lánczos (Sack) ékek, mindenféle ékereszközök és kézi szerszámok. Vasboronák, lánczok. Angol gépszij és gépfelszerelések.

Háztartási cikkek:

Takarék tüzhelyek, kályhák, konyhai edények. Solingeni evőszerek, ollók és zsebkések. Épület és butorvasalások. Műszerek minden kézműves számára mérsékelt árak mellett. Épületi vasgerendák és falkötő vasak külön ajánlat szerint.

Videki megrendések pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

Kátrányos fedél és aszalt elszigetelő lemezek.

Vas és horganyozott vas fedéllemez.

Seabury és Johnson-féle

BENSON - TAPASZ

A leghatásosabb az összes tapaszok között.

Rheuma és a hülés minden következményei ellen.

Kapható minden gyógyszerárban.

Louis Ritz & Co., Hamburg,
Holzbrücke 7 II.

כשר כשר

A közelgő

izr. husvéti ünnepekre

Üveg-, porcellán-, zománczott edényeket és mindenféle

evőeszközöket

ajánl

KASZANYITZKY ENDRE

Debreczen, Piacz-utca 57. sz.

Videki megrendelések a legnagyobb figyelemmel teljesítetnek.

Vászon, készfahérmű, asztalnemű, ágyfelszerelési cikkek, butorszövet, függöny és szőnyegekkel álló

Menyasszonyi kelengyék

kitűnő minőség

és nagyválasztékban

jutányos áron

beszerezhetők

Kunz József és Társa

cézgnél, kistemplom bazár.

Csak akkor valódi, ha a háromszögű palack az itt levő szalaggal (vörös s fekete nyomás sárgapapíron) van elzárva.

Eddig felülmulhatatlan!

Maager Vilmos-féle

valódi tisztított

DORSCH májolaj

törvényileg védett sárga csomagolásban üvege 2 kor., fehér csomagolásban üvege 3 kor.

MAAGER VILMOSTOL

BÉCSBEN.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltott és könnyű emészthető-égénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltetik mindama eseteknél, melyknél az orvos az egész testi szervezet, különösen mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában az vér tisztítását el akarja érni. — Kapható a osztr. magy. monarchia legtöbb gyógyszerárban és gyógyszeráru kereskedésében.

Főraktár és fő-árusítás az osztr. magyar monarchia részére:

Maager Vilmos Bécs,

III/3, Heumarkt 3.

Utánzások törvényileg tiltatnak

Női és férfi ruhák Festése és tisztítása

kifogástalanul Hrabéczy Antal

kelmefestő és tisztító intézetében eszközöltetik.

DEBRECZEN,
Széchenyi-utca 42.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.